

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.3.5.2023

Pan
Piotr Świdorski
Burmistrz Błaszek
Urząd Miejski w Błaszczach
pl. Niepodległości 13
98-235 Błaszki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002 – Tworzenie i wykorzystanie funduszy sołeckich w wybranych gminach województwa łódzkiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Błazkach ¹ , 98-235 Błazki, pl. Niepodległości 13.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Świdorski, Burmistrz Błazek ² , od 5 listopada 2018 r. (akta kontroli, str.: 2)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 (do dnia zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Arkadiusz Kałużny, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLO/140/2023 z 3 października 2023 r. (akta kontroli str.: 1)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Burmistrz terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Łódzkiemu⁵ informacje o wysokości środków funduszu sołeckiego przypadających na 2021, 2022 i 2023 r. Informacje przekazane Wojewodzie zawierały prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Burmistrz w wymaganym terminie przyjął wszystkie wnioski o przyznanie środków z funduszu sołeckiego 56 sołectw. W okresie objętym kontrolą Burmistrz zaakceptował także 57 z 59 wniosków sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu.

Burmistrz nie odrzucił łącznie 18 wniosków o przyznanie środków z funduszu sołeckiego i o zmianę przedsięwzięć, które nie zawierały uzasadnienia ich realizacji. Było to niezgodne z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim⁶.

Badanie wykorzystania środków funduszu wykazało, że fundusz sołecki co do zasady przeznaczono na realizację przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach, które były zadaniami własnymi gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju gminy. Stwierdzono jednak, że wydatki funduszu sołeckiego w kwocie 22,1 tys. zł przeznaczono na wsparcie w formie rzeczowej dwóch stowarzyszeń kultury fizycznej, z pominięciem art. 221 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych⁷, w związku z art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁸ oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁹. Ponadto, wydatki w kwocie 162,5 tys. zł (w tym wydatki sfinansowane ze środków funduszu sołeckiego w kwocie 72,7 tys. zł) zakwalifikowano w nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej, a wydatki w kwocie 12 tys. zł w nieprawidłowym dziale i rozdziale ww. klasyfikacji. Zamówień publicznych dokonywano zgodnie z obowiązującym regulaminem ich udzielania.

Burmistrz terminowo przekazał Wojewodzie wnioski o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu za 2021 r. i 2022 r., wskazując w nich wymagane dane i kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu zgodne z danymi wskazanymi w sprawozdaniach Rb-28S za poszczególne lata. Kwoty te zostały jednak zawyżone o 123,9 tys. zł na skutek ujęcia w nich wydatków w kwotach: 107,4 tys. zł na realizację przedsięwzięć ujętych we wnioskach, które zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim powinny zostać odrzucone oraz 16,5 tys. zł tytułem wsparcia dwóch stowarzyszeń bez zachowania zasad i trybu przewidzianych przepisami prawa. W efekcie ww. nieprawidłowości otrzymana dotacja z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 r. i w 2022 r. była wyższa od należnej (wynikającej z przepisów art. 3 ust. 7 i 8 ustawy o funduszu sołeckim) o 29,9 tys. zł.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Wojewoda.

⁶ Dz. U. poz. 301, ze zm. (dalej ustawa o funduszu sołeckim).

⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270), dalej ustawa o finansach publicznych.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2048 (dalej ustawa o sporcie).

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 571 (dalej ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

ORSZAR

1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysonowanie jego środków na sołectwa.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Uchwałą Nr XV/97/2019 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 30 października 2019 r. w sprawie Statutu Gminy Błazki¹¹, w okresie objętym kontrolą w Gminie Błazki (dalej: „Gmina”) funkcjonowało 56 sołectw¹².

(akta kontroli, str.: 22-29, 54-61, 83-88, 1382-1383)

1.2. Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim Rada Gminy i Miasta Błazki podjęła uchwałę z dnia 27 marca 2014 roku o wyrażenie zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy i Miasta Błazki środków stanowiących fundusz sołecki¹³. Uchwała ta obowiązywała w kolejnych latach, w tym w latach objętych kontrolą.

(akta kontroli, str.: 21)

1.3. Wysokość funduszu sołeckiego według uchwał budżetowych wynosiła: 1 066 tys. zł¹⁴ na 2021 r., 1 131,4 tys. zł¹⁵ na 2022 r. i 1 228,1 tys. zł¹⁶ na 2023 r. Ww. kwoty funduszu sołeckiego nie były zmieniane w trakcie roku budżetowego¹⁷. Kwota funduszu sołeckiego wskazana w uchwale budżetowej na 2021 r. była o 10 tys. zł wyższa od kwoty należnej, wynikającej z wyliczenia funduszu sołeckiego dla poszczególnych sołectw dokonanego w oparciu o art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim (1 056 tys. zł).

Burmistrz wyjaśnił, że: „Kwota została zawyżona przez następujące omyłki:

- poz. Niedoń wpisano 10 778,73 zł zamiast 10 788,73 zł,
- poz. Włocin Kolonia wpisano podwójnie kwotę 10 000,00 zł w wydatkach bieżących i majątkowych,
- poz. Wójcice wpisano 17 114,85 zł zamiast 17 114,86 zł,
- poz. Stok Nowy wpisano 15 200,00 zł zamiast 15 233,12 zł,
- poz. Stok Polski wpisano 19 579,40 zł zamiast 19 579,04 zł.

Wydatki budżetu na 2021 rok obejmujące wydatki bieżące i majątkowe sołectw w zakresie Funduszu Sołeckiego powinny wynosić 1 055 968,98 zł. Kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego na rok 2021 nie przekroczyła kwoty wyodrębnionej w budżecie gminy na fundusz sołecki.”

(akta kontroli, str.: 3, 1382-1383, 1462)

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 16 grudnia 2019 r. poz. 7077.

¹² Sołectwa: Adamki, Borysławice, Brończyn, Brudzew, Bukowina, Chabierów, Chociszew, Chrzanowice, Cienia, Domaniew, Garbów, Golków, Gorzałów, Gruszczycze, Grzymaczew, Gzików, Jasionna, Kalinowa, Kamienna - Kolonia, Kamienna - Wieś, Kije, Kobylniki, Kociołki, Kokoszki, Koldów, Korzenica, Kwasków, Lubanów, Łubna - Jakusy, Łubna - Jarosław, Maciszewice, Morawki, Mroczi Małe, Nacesławice, Niedoń, Orzeżyn, Romanów, Równa, Sarny, Sędzimirowice, Skalmierz, Smaszków, Stok Nowy, Stok Polski, Sudoly, Suliszewice, Tuwalczew, Włocin - Kolonia, Włocin - Wieś, Wojków, Woleń, Wójcice, Wrząca, Zawady, Żeliszaw i Żeliszaw - Kolonia.

¹³ Uchwała Nr XXXIV/248/14.

¹⁴ Uchwała Nr XXXII/195/20 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Błazki na 2021 rok.

¹⁵ Uchwała Nr XLV/273/21 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Błazki na 2022 rok.

¹⁶ Uchwała Nr LXI/373/22 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Błazki na 2023 rok.

¹⁷ W trakcie poszczególnych lat budżetowych dokonywano zmian w rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej bez wpływu na ogólną wysokość zaplanowanego funduszu sołeckiego.

1.4. W okresie objętym kontrolą Burmistrz, zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu sołeckim, w terminie do 31 lipca 2020, 2021 i 2022 roku, tj. roku poprzedzającego rok budżetowy, przekazał:

- sołtysom wszystkich 56 sołectw informacje o wysokości środków z funduszu sołeckiego przypadających danemu sołectwu w 2021, 2022 i 2023 roku,
- Wojewodzie informacje o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim. Kwota bazowa (K_b) dotycząca funduszu sołeckiego na 2021 rok wyniosła 4 480,33 zł, na 2022 rok - 4 809,20 zł, a na 2023 rok - 5 224,66 zł.

(akta kontroli, str.: 22-41, 49-77, 83-103, 151-162)

1.5. Badanie wysokości środków z funduszu sołeckiego przypadających na dane sołectwo w latach 2021, 2022 i 2023 wykazało, że kwoty te obliczono zgodnie z wzorem określonym w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim uwzględniając:

- liczbę mieszkańców danego sołectwa, wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności¹⁸, według stanu: na 30 czerwca 2020 r. (w przypadku funduszu sołeckiego na 2021 rok), na 30 czerwca 2021 r. (w przypadku funduszu sołeckiego na 2022 rok) i na 30 czerwca 2022 r. (w przypadku funduszu sołeckiego na 2023 rok),
- kwotę bazową, którą obliczono jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za rok: 2019¹⁹ (fundusz sołeczki na 2021 rok), 2020²⁰ (fundusz sołeczki na 2022 rok) i 2021²¹ (fundusz sołeczki na 2023 rok) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy według stanu na dzień 31 grudnia: 2019 r.²², 2020 r.²³ i 2021 r.²⁴, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

(akta kontroli, str.: 22-41, 49-77, 83-103, 109-150, 163-168)

1.6. Wnioski o przyznanie środków z funduszu sołeckiego²⁵ na 2021, 2022 i 2023 rok zostały złożone przez wszystkie 56 sołectw. Spośród ww. wniosków na: 2021 rok 11 wniosków, 2022 rok 19 wniosków, a na 2023 rok 15 wniosków obejmowało wspólną realizację przedsięwzięć przez dwa lub więcej sołectw. Wnioski zawierały wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze danego sołectwa lub innego sołectwa w Gminie²⁶.

(akta kontroli, str.: 151-162)

1.7. Burmistrz otrzymał ze wszystkich sołectw wnioski do 30 września 2020, 2021 i 2022 roku zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim. Wnioski zawierały dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj.:

¹⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, ze zm.

¹⁹ 64 776 559,39 zł, zgodnie ze sprawozdaniem RB-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r.

²⁰ 69 122 609,52 zł, zgodnie ze sprawozdaniem RB-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r.

²¹ 74 388 677,90 zł, zgodnie ze sprawozdaniem RB-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2021 r.

²² 14 458 mieszkańców.

²³ 14 373 mieszkańców.

²⁴ 14 238 mieszkańców.

²⁵ Dalej również wnioski.

²⁶ Zgodnie z art. 6 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu sołeckim.

- wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach przyznanego funduszu sołeckiego,
- oszacowanie kosztów przedsięwzięć i uzasadnienie – poza 13 wnioskami bez uzasadnienia realizacji przedsięwzięć²⁷. W przypadku szacowania kosztów przedsięwzięć w 17 wnioskach²⁸ nie wskazano co w planowanym do realizacji przedsięwzięciu²⁹ uwzględniono w ww. kosztach (przedsięwzięcia dotyczyły m. in. remontu lub doposażenia sali, świetlicy wiejskiej, sali OSP). Burmistrz nie odrzucił ww. 30 wniosków, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli, str.: 151-162, 170-198, 234-300, 1433-1435)

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołecznym planowane przedsięwzięcia:

- mieściły się w zakresie zadań własnych gminy określonych między innymi w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³⁰,
- służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
- były zgodne ze strategią rozwoju Gminy³¹.

Wnioski sołectw o przeznaczeniu środków funduszu sołeckiego zostały uchwalone przez zebrania wiejskie zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o funduszu sołecznym. Uchwały, protokoły i listy zebrań wiejskich każdorazowo załączano do przedmiotowych wniosków.

Żaden z wniosków sołectw nie dotyczył pokrycia wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej³² (art. 2 ust. 7 ustawy o funduszu sołecznym).

(akta kontroli, str.: 151-162, 1382-1383)

1.8. W latach 2021 – 2023 (do 15 października) Burmistrz przyjął, otrzymanych w terminie określonym w art. 7 ust. 1 ustawy o funduszu sołecznym (do 31 października danego roku budżetowego) łącznie 57 wniosków sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu na ww. lata³³, z tego 27 wniosków w 2021 r., 19 wniosków w 2022 r. i 11 wniosków w 2023 r. Wnioski zostały uchwalone przez zebrania wiejskie i zawierały zmiany zakresu planowanych przedsięwzięć, rezygnację bądź zmianę przedsięwzięć, a także wskazanie nowych przedsięwzięć do planowanej realizacji. Oprócz wskazania zmienianych przedsięwzięć do realizacji ze środków funduszu sołeckiego wnioski o zmianę zawierały oszacowanie kosztów przedsięwzięć i uzasadnienie (poza pięcioma wnioskami bez uzasadnienia realizacji przedsięwzięć³⁴).

²⁷ Wnioski złożone na 2021 rok przez sołectwa: Chabierów, Kije, Kociołki, Łubna – Jarosław; wniosek złożony na 2022 rok przez sołectwo Korzenica; wnioski złożone na 2023 rok przez sołectwa: Borysławice, Chabierów, Chociszew, Golków, Kije, Korzenica, Łubna – Jarosław i Wrząca.

²⁸ Na 2021 rok na tak ogólnie oszacowane przedsięwzięcia wnioski o przyznanie środków z funduszu sołeckiego złożyły sołectwa: Gruszczyce, Mroczyki Małe, Równa, Stok Polski; na 2022 rok – sołectwa: Brończyn, Bukowina, Mroczyki Małe, Równa, Skalmierz, Stok Polski; na 2023 rok – sołectwa: Brończyn, Łubna-Jakuszyn, Mroczyki Małe, Niodoń, Równa, Stok Polski, Suliszewice.

²⁹ Tj. jaki zakres zadań (prac, materiałów) uwzględniono w oszacowaniu przedsięwzięcia.

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.

³¹ Uchwalona Uchwałą Nr XLIX/304/22 z 25 marca 2022 r. Rady Miejskiej w Błazkach w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Błazki na lata 2021 – 2030.

³² Dz. U. z 2017 r. poz. 1897.

³³ Dalej również wnioski o zmianę.

³⁴ Wnioski złożone na 2021 rok przez sołectwa: Chabierów, Kociołki, Kokoszki, Łubna – Jarosław, Skalmierz.

W przypadku szacowania kosztów przedsięwzięć w ośmiu wnioskach³⁵ nie wskazano jakie zadania w planowanym do realizacji przedsięwzięciu³⁶ uwzględniono w ww. kosztach (przedsięwzięcia dotyczyły m. in. zagospodarowania działki gminnej, remontu lub doposażenia sali, świetlicy wiejskiej, sali OSP). Burmistrz nie odrzucił ww. 13 wniosków o zmianę, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli, str.: 151-162, 199-233, 1433-1435)

1.9. Burmistrz odrzucił jeden wniosek sołectwa Domaniew o przyznanie środków z funduszu sołeckiego na 2022 rok. Po otrzymaniu w dniu 10 września 2021 r. ww. wniosku, Burmistrz poinformował sołtysa w obowiązującym terminie, tj. zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy o funduszu sołeckim³⁷, o odrzuceniu wniosku uzasadniając, iż zadanie uwzględnione w nim nie było zadaniem własnym gminy³⁸ i nie mogło zostać zrealizowane w ramach środków z funduszu sołeckiego. Sołectwo uchwaliło i przekazało do Urzędu w terminie do 30 września 2021 r. wniosek zawierający nowe przedsięwzięcie wpisujące się w zadania własne gminy.

Burmistrz odrzucił dwa wnioski o zmianę przedsięwzięć dotyczące funduszu sołeckiego na 2021 rok. W przypadku sołectwa Kobylniki - po otrzymaniu w dniu 14 czerwca 2021 r. wniosku o zmianę przedsięwzięć, Burmistrz poinformował sołtysa (w obowiązującym terminie, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim³⁹) o odrzuceniu wniosku uzasadniając, iż koszt przedsięwzięcia przekraczał środki funduszu sołeckiego przypadające sołectwu Kobylniki, a Gmina nie dysponowała innymi środkami zaplanowanymi w budżecie na ten cel. Sołectwo nie złożyło kolejnego wniosku o zmianę przedsięwzięć. W przypadku sołectwa Bukowina – po otrzymaniu w dniu 8 marca 2021 r. wniosku o zmianę przedsięwzięć, w tym zmniejszenie kwoty na zakup tłucznia na wyrównanie drogi. Burmistrz w obowiązującym terminie poinformował sołtysa o odrzuceniu wniosku⁴⁰ uzasadniając, iż zakup tłucznia w kwocie 14 tys. zł został już dokonany i w związku z rozpoczętą realizacją funduszu sołeckiego brak jest możliwości wprowadzenia wnioskowanych zmian⁴¹.

(akta kontroli, str.: 151-162, 301-325)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Burmistrz nie odrzucił 13 wniosków o przyznanie środków z funduszu sołeckiego i pięciu wniosków o zmianę przedsięwzięć, które nie zawierały uzasadnienia ich realizacji⁴², co było niezgodne z art. 5 ust. 5 ustawy o funduszu sołeckim, który

³⁵ Na 2021 rok na tak ogólnie oszacowane przedsięwzięcia wnioski o zmianę złożyły sołectwa: Kociołki, Równa; na 2022 rok – sołectwa: Jasionna, Suliszewice; na 2023 rok – sołectwa: Cienia, Jasionna, Równa, Suliszewice.

³⁶ Tj. jaki zakres zadań (prac, materiałów) uwzględniono w oszacowaniu przedsięwzięcia.

³⁷ Pismem z dnia 14 września 2021 r. (data doręczenia 16.09.2021 r.).

³⁸ Droga stanowiąca przedmiot wnioskowanej inwestycji była własnością PKP, do której Gmina Błaszki nie miała tytułu prawnego.

³⁹ Pismem z dnia 15 czerwca 2021 r. (data doręczenia 16.06.2021 r.).

⁴⁰ Pismem z dnia 12 marca 2021 r. (data otrzymania również w tym dniu).

⁴¹ Sołectwo złożyło kolejny wniosek uwzględniając przedsięwzięcie dotyczące zakupu tłucznia w kwocie 14 tys. zł, wynikającej z pierwotnego wniosku o przyznanie środków z funduszu sołeckiego na 2021 r.

⁴² Były to wnioski: 1) złożone na 2021 rok: przez sołectwo Chabierów na kwotę 17 473,29 zł, także wniosek o zmianę przedsięwzięć z dnia 28.09.2021 r., przez sołectwo Kije na kwotę 16 442,81 zł, przez sołectwo Kociołki na kwotę 12 500,12 zł, także wniosek o zmianę przedsięwzięć z dnia 09.03.2021 r., przez sołectwo Kokoszki na kwotę 20 295,89 zł - wniosek o zmianę przedsięwzięć z dnia 05.03.2021 r., przez sołectwo Lubna-Jarostaj na kwotę 15 233,12 zł, także wniosek o zmianę przedsięwzięć z dnia 28.01.2021 r., przez sołectwo Skalmierz na kwotę 23 969,77 zł - wniosek o zmianę przedsięwzięć z dnia 13.06.2021 r.; 2) złożony na 2022 rok przez sołectwo Korzenica na kwotę 14 523,78 zł; 3) złożone na 2023 rok: przez sołectwo Borystawice na kwotę 39 759,66 zł, przez sołectwo Chabierów na kwotę 20 062,69 zł, przez sołectwo Chociszew na kwotę 13 740,86 zł,

stanowi, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) w terminie 7 dni od dnia otrzymania odrzuca wniosek niespełniający warunków określonych w ust. 2-4 (w tym, z powodu braku uzasadnienia), jednocześnie informując o tym sołtysa (zgodnie z art. 7 ust. 4 ww. ustawy powyższe stosuje się także do wniosków o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu).

Wydatki związane z realizacją ww. wniosków zostały ujęte w budżetach Gminy na 2021 r., 2022 r. i 2023 r. Na realizację przedsięwzięć ujętych w ww. wnioskach (w przypadku wniosków o zmianę – nowych przedsięwzięć) ze środków funduszu wydatkowano w latach 2021-2022 odpowiednio: 100 356,98 zł i 7 000 zł, a w 2023 r. (do dnia 30 września) wydatkowano 55 329,49 zł.

W wyniku ujęcia w 2021 r. i 2022 r. odpowiednio kwot 100 356,98 zł i 7000 zł w przekazanych Wojewodzie wnioskach o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu, otrzymano dotację z budżetu państwa w kwocie wyższej od należnej odpowiednio o 24 374,70 zł i 1647,24 zł (łącznie 26 021,94 zł)⁴³.

Burmistrz wyjaśnił, że: *„Wnioski sołectw, które nie zawierały uzasadnienia planowanych do realizacji zadań nie zostały odrzucone, ponieważ w ocenie Burmistrza Błaszek literalne brzmienie art. 5 ust 3 ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim nie wskazuje na konieczność zawierania uzasadnienia we wniosku wskazanym w ust. 1. Ustawodawca wskazał, iż wniosek „powinien”, a nie „musi”, co wskazuje, iż jest to działanie spodziewane, pożądane lub wskazane, ale nie konieczne dla prawidłowo złożonego wniosku. Większość składanych wniosków w sposób oczywisty i niebudzący wątpliwości spełnia wymagania stawiane przed zadaniami realizowanymi z środków funduszu sołeckiego, co Burmistrzowi jak i pracownikom zaangażowanym w realizację zadań w tym zakresie jest wiadome z uwagi na wiedzę ogólną na temat zadań i problemów występujących na terenie gminy. Ponadto należy wskazać, iż na terenie gminy Błaszki jest 56 sołectw, (co znacznie przekracza średnią krajową w tym zakresie), co powoduje znaczne obciążenie Urzędu Miejskiego i jego pracowników w bardzo krótkim okresie, w którym wnioski z sołectw spływają powodując możliwość wystąpienia niedociągnięć, które w ocenie Burmistrza nie wpływają jednak na prawidłową realizację i wydatkowanie funduszu sołeckiego.”*

(akta kontroli, str.: 4-20, 151-162, 170-300, 1320-1329, 1347-1372, 1382-1383, 1433-1442)

NIK nie może uwzględnić takiej argumentacji Burmistrza. W procedurze postępowania z wnioskami o przyznanie sołectwu środków z funduszu sołeckiego, ustawodawca przewidział wymogi formalne, które wnioskodawca powinien spełnić, a oceniający wniosek (wójt, burmistrz, prezydent) zweryfikować ich spełnienie. Wiedza ogólna Burmistrza i pracowników Urzędu *na temat zadań i problemów występujących na terenie gminy* nie są wystarczające do spełnienia formalnego warunku zamieszczenia we wnioskach uzasadnienia przedsięwzięcia, w którym powinny być elementy (argumenty, dowody, motywy) które wykazałyby, czy dane przedsięwzięcie jest zadaniem własnym gminy, służy poprawie warunków życia mieszkańców i czy przedsięwzięcie jest zgodne ze strategią rozwoju gminy, czyli celowości realizacji danego przedsięwzięcia przez sołectwo. Co więcej brak uzasadnienia wniosku uniemożliwia radzie gminy właściwe dokonanie oceny merytorycznej czy zamierzone przedsięwzięcie spełnia ww. wymogi.

W kontekście powyższego Najwyższa Izba Kontroli zwraca także uwagę na aspekt precyzyjnego określania we wnioskach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji

---

przez sołectwo Golków na kwotę 15 464,99 zł, przez sołectwo Kije na kwotę 19 122,26 zł, przez sołectwo Korzenica na kwotę 15 778,47 zł, przez sołectwo Łubna-Jarosław na kwotę 18 077,32 zł i przez sołectwo Wrząca na kwotę 39 864,16 zł.

⁴³ Współczynnik korygujący wysokość zwrotu wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego wynosił: 24,288% w 2021 r. i 23,532% w 2022 r.

na obszarze danego sołectwa⁴⁴. Oszacowanie kosztów i uzasadnienie jako element wniosku, są bezpośrednio związane z konkretnym przedsięwzięciem. Niejednoznaczne, nieścisłe zapisy dot. zamierzonego przedsięwzięcia mogą stanowić barierę w merytorycznym rozpatrzeniu z punktu widzenia przedmiotu i celu danego przedsięwzięcia.

(akta kontroli, str.: 151-162, 1433-1442)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Burmistrz prawidłowo przekazał sołtysom i Wojewodzie informacje o wysokości środków funduszu sołeckiego. Informacje przekazane Wojewodzie zawierały prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej, a środki funduszu sołeckiego przypadające na poszczególne sołectwa obliczono w prawidłowej wysokości. Burmistrz przyjął corocznie w ustawowym terminie wnioski od wszystkich 56 sołectw Gminy, a także 57 z 59 wniosków o zmianę przedsięwzięć. Burmistrz nie odrzucił 18 wniosków, pomimo iż nie zawierały wszystkich elementów, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim.

OBSZAR

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.

Opis stanu faktycznego

2.1. Kwoty wydatków budżetowych ogółem zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wyniosły: w 2021 r. – 1 001,6 tys. zł, w 2022 r. – 1 079,4 tys. zł i w 2023 r. (do 30 września) – 379 tys. zł.

Niższe od planowanego wykonanie funduszu dotyczyło wydatków zaklasyfikowanych w:

- rozdziale 60016 – Drogi publiczne gminne wykorzystano w 2021 r. – 94,9%, a w 2022 r. 96,2% planowanych środków,
- rozdziale 75412 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa wykorzystano w 2022 r. – 98,3% planowanych środków,
- rozdziale 80101 – Oświata i wychowanie, „Szkoły Podstawowe” wykorzystano w 2021 r. – 98,7%, a w 2022 r. – 99,3% planowanych środków,
- rozdziale 90004 – Utrzymanie zieleni w miastach i gminach wykorzystano w 2021 r. - 97,5%, a w 2022 r. – 99,7% planowanych środków,
- rozdziale 90015 – Oświetlenie ulic, placów i dróg wykorzystano w 2021 r. - 77,2%, a w 2022 r. – 78,7% planowanych środków,
- rozdziale 92109 – Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby wykorzystano w 2021 r. - 99,1%, a w 2022 r. 98,2% planowanych środków,
- rozdziale 92195 – Pozostała działalność wykorzystano w 2021 r. 99,3%, a w 2022 r. 98,5% planowanych środków.

Burmistrz wyjaśnił, że: „Sołtysi poszczególnych sołectw składają do Burmistrza wnioski o ujęcie w budżecie gminy przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszu sołeckiego w terminie do 30 września poprzedzającego rok budżetowy. Wnioski zawierają przedsięwzięcia, zakupy oraz wykonanie usług przewidzianych do realizacji w roku kolejnym. Sołtysi, Rady Sołeckie oraz mieszkańcy, którzy na zebraniach wiejskich uchwalają rozdysponowanie funduszy sołeckich nie są w stanie przewidzieć dokładnych cen zakupów towarów i usług, które będą obowiązywały w przyszłym roku. Planowane wydatki zawarte we wnioskach zawierają przybliżone, szacowane ceny. Powodem niewykorzystania funduszy

⁴⁴ W 17 wnioskach o przyznanie środków z funduszu sołeckiego (na 2021 r. sołectwa: Gruszczycze, Mroczi Małe, Równa, Stok Polski; na 2022 rok – sołectwa: Brończyn, Bukowina, Mroczi Małe, Równa, Skalmierz, Stok Polski; na 2023 rok – sołectwa: Brończyn, Łubna-Jakuszyn, Mroczi Małe, Niedoń, Równa, Stok Polski, Suliszewice), a także ośmiu wnioskach o zmianę przedsięwzięć (na 2021 rok sołectwa: Kociolki, Równa; na 2022 rok – sołectwa: Jasionna, Suliszewice; na 2023 rok – sołectwa: Cienia, Jasionna, Równa, Suliszewice) nazwy przedsięwzięć wskazano nieprecyzyjnie (np. remont lub doposażenie sali, świetlicy wiejskiej, sali OSP), bez podania konkretnych zadań do wykonania.

soleckich w całości jest zatem brak możliwości określenia w składanych wnioskach dokładnych cen zakupu usług i towarów na przyszły rok.”

(akta kontroli, str.: 3-20, 326-367, 1382-1383, 1433-1442)

2.2. W zakresie prawidłowości realizacji w okresie objętym kontrolą wydatków budżetowych w ramach funduszu soleckiego badaniem objęto wykorzystanie środków przeznaczonych dla siedmiu sołectw: o łącznej kwocie 137,3 tys. zł w 2021 r.⁴⁵, 152,8 tys. zł w 2022 r.⁴⁶ i 134,5 tys. zł w 2023 r.⁴⁷ Ponadto badaniem objęto realizację z funduszu soleckiego przedsięwzięć trzech sołectw w formie rzeczowej dla dwóch stowarzyszeń kultury fizycznej⁴⁸.

(akta kontroli str.: 368-1303)

Badanie ww. próby dokumentacji wykazało, że:

- środki funduszu soleckiego realizowano zgodnie z zasadami zawartymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu soleckim i przeznaczono je na przedsięwzięcia, które: zgłoszono we wnioskach sołectw, były zadaniami własnymi gminy, służyły poprawie warunków życia mieszkańców, były zgodne ze strategią Gminy,
- wydatki na kwotę 21,6 tys. zł tytułem wsparcia dwóch stowarzyszeń kultury fizycznej zrealizowano bez zachowania trybu i zasad wymaganych przepisami prawa, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,
- wydatki zakwalifikowano do prawidłowych działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej, za wyjątkiem wydatków⁴⁹ szerzej opisanych w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Szacunkowa wartość zamówień dotyczących zadań sfinansowanych z funduszu soleckiego objętych ww. badaniami w każdym przypadku była mniejsza niż 130 tys. zł. Zasady i tryb postępowania przy udzielaniu zamówień, których wartość była mniejsza od ww. kwoty Burmistrz określił w regulaminie udzielania zamówień publicznych⁵⁰. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 ww. regulaminu należało dokonać analizy rynku w celu wyboru wykonawcy, który zapewni odpowiednią jakość i cenę lub koszt przedmiotu zamówienia, natomiast pkt 4 ww. paragrafu stanowił, iż zaproszenie do składania ofert kieruje się do takiej liczby wykonawców, która zapewnia konkurencję i wybór najkorzystniejszej oferty (nie mniejszej niż dwóch). Zgodnie z § 11 regulaminu udzielania zamówień publicznych – do zamówień poniżej szacunkowej kwoty 20 tys. zł Urząd nie miał obowiązku stosowania procedur w nim określonych.

W zakresie udzielania zamówień publicznych objęto badaniem dokumentację postępowań o udzielenie zamówień dostaw i usług, na które poniesiono wydatki

⁴⁵ Sołectwa: Gorzałów, Gruszczycy, Kamienna – Wieś, Kokoszki, Lubanów, Nacesławice i Romanów.

⁴⁶ Sołectwa: Borysławice, Brończyn, Domaniew, Maciszewice, Romanów, Skalmierz i Stok Nowy.

⁴⁷ Sołectwa: Borysławice, Brończyn, Lubanów, Morawki, Stok Nowy, Włocin i Zawady.

⁴⁸ W 2021 roku z funduszu soleckiego sołectwa Kalinowa wydatkowano 3 500,00 zł na zakup sprzętu dla Ludowego Klubu Sportowego w Kalinowej. W 2022 i 2023 r. z funduszu soleckiego sołectwa Gruszczycy i Sarny wydatkowano na zakup sprzętu 17 599,79 zł dla Towarzystwa Sportowego w Gruszczycach.

⁴⁹ Tj.: 1) wydatek z 2022 roku w kwocie 58 500,00 zł, sfinansowany ze środków funduszu soleckiego w kwocie 32 982,75 zł, dotyczący ułożenia chodnika w miejscowości Borysławice, a także wydatek z 2023 roku w kwocie 104 023,00 zł, sfinansowany ze środków funduszu soleckiego w kwocie 39 759,66 zł, dotyczący wykonania remontu chodnika w miejscowości Borysławice, gm. Błaszkki zakwalifikowano w dziale 600 (Transport i łączność), rozdziale 60016 (Drogi publiczne gminne), § 4300 (Zakup usług pozostałych) zamiast w § 4270 (Zakup usług remontowych) ww. działu i rozdziału; 2) w przypadku sołectwa Zawady wydatki sfinansowane ze środków funduszu soleckiego w 2023 roku w uchwale budżetowej zakwalifikowano w dziale 900 (Gospodarka komunalna i ochrona środowiska), rozdziale 90004 (Utrzymanie zieleni w miastach i gminach) i w takim dziale i rozdziale zakwalifikowano poniesione wydatki w kwocie 11 998,65 zł. Natomiast ww. wydatki zarówno w uchwale budżetowej jak i w dokumentach księgowych należało zakwalifikować w dziale 600 (Transport i łączność), rozdziale 60016 (Drogi publiczne gminne).

⁵⁰ Stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzeniem Nr 9/2021 Burmistrza Błaszek z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł (ze zm. dalej jak w tekście: regulamin udzielania zamówień publicznych).

w ramach funduszu sołeckiego, wskazane w niniejszym punkcie (tj.: 137,3 tys. zł w 2021 r., 152,8 tys. zł w 2022 r. i 134,5 tys. zł w 2023 r.). Postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie zaproszenia do składania ofert, których wartość przekraczała 20 tys. zł (§ 5 ust. 1 pkt. 4) przeprowadzono:

- w 2021 r. w przypadku czterech zamówień, obejmujących każdorazowo przedsięwzięcia w kilku sołectwach, na ogólną kwotę 183,7 tys. zł⁵¹, a także jednego zamówienia poniżej kwoty 20 tys. zł⁵²,
- w 2022 r. w przypadku: trzech zamówień, obejmujących każdorazowo przedsięwzięcia w kilku sołectwach, na ogólną kwotę 250,4 tys. zł⁵³, jednego zamówienia dotyczącego wykonania remontu chodnika w miejscowości Borysławice gm. Błaszki na kwotę 58,5 tys. zł, jednego zamówienia poniżej kwoty 20 tys. zł⁵⁴,
- w 2023 r. w przypadku: dwóch zamówień, obejmujących każdorazowo przedsięwzięcia w kilku sołectwach, na ogólną kwotę 148,5 tys. zł⁵⁵, jednego zamówienia dotyczącego wykonania remontu chodnika w miejscowości Borysławice gm. Błaszki na kwotę 104 tys. zł⁵⁶, jednego zamówienia poniżej kwoty 20 tys. zł⁵⁷ i zamówienia dotyczącego wymiany pokrycia dachu budynku OSP we Włocinie na kwotę 66,8 tys. zł⁵⁸.

Ww. postępowania w sprawie udzielenia zamówień publicznych przeprowadzono zgodnie z obowiązującym regulaminem udzielania zamówień publicznych, m.in. zaproszono do składania ofert przynajmniej dwóch wykonawców, a zamówień udzielono składającym najkorzystniejsze oferty.

W przypadku zamówień publicznych poniżej 20 tys. zł pracownicy Urzędu odpowiedzialni za ich realizację dokonywali rozeznania cenowego sporządzając notatki służbowe z ww. czynności.

(akta kontroli, str.: 368-1318)

2.3. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt 2.2. wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku analizy dokumentacji Urzędu w zakresie przedsięwzięć dotyczących sołectw wytypowanych do badania w ww. punkcie stwierdzono, że zadania wykonano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw. Wykonanie zadań potwierdzano dokumentami sprzedaży, protokołami odbioru z wykonania usług, bądź protokołami przekazania przedmiotów.

(akta kontroli, str.: 368-1303)

2.4. Wnioski o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych za lata 2021 i 2022 zostały przekazane do 31 maja roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków, tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji

⁵¹ Tj.: wykonanie oświetlenia ulicznego na kwotę 29 511,12 zł, umocnienie skarp i dna rowu płytami ażurowo betonowymi na kwotę 34 684,77 zł, montaż opraw led na terenie Gminy i Miasta Błaszki na kwotę 59 778,00 zł i zakup opraw oświetleniowych na kwotę 59 704,20 zł.

⁵² Ocieplenie stropu w budynku OSP w Gruszczycach na kwotę 10 824,00 zł

⁵³ Tj.: racjonalizacja oświetlenia - wymiana lamp na ledowe na kwotę 113 398,87 zł, racjonalizacja oświetlenia - zakup lamp ledowych na kwotę 89 002,80 zł i rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Brończyn gm. Błaszki na kwotę 48 000,00 zł

⁵⁴ Zakup elementów do siłowni zewnętrznej za kwotę 17 466,00 zł.

⁵⁵ Tj.: Racjonalizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Błaszki polegająca na montażu 105 szt. opraw LED na kwotę 90 405,00 zł i racjonalizacja oświetlenia - zakup lamp ledowych na kwotę 58 117,50 zł.

⁵⁶ W której uwzględniono fundusz sołecki przypadający sołectwu Borysławice w kwocie 39 759,66 zł.

⁵⁷ Zakup elementów do siłowni zewnętrznej za kwotę 17 466,00 zł.

⁵⁸ W której uwzględniono funduszu sołeckiego sołectwa Włocin – Wieś w kwocie 21 300,93 zł.

przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot⁵⁹. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego za rok 2021 został przekazany Wojewodzie - 23 maja 2022 r.⁶⁰. Wniosek za rok 2022 przekazano 22 maja 2023 r., 25 maja 2023 r. przekazano poprawiony wniosek (poprawiono kwotę bazową K_b Gminy z 4 849,01 zł na 4 809,20 zł)⁶¹. Wykazane we wnioskach kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu sołeckiego (1 001,6 tys. zł i 1 079,4 tys. zł) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego odpowiednio za 2021 i 2022 rok.

(akta kontroli, str.: 30-41, 67-77, 326-367, 1320-1375)

2.5. W dniu 23 sierpnia 2022 r. Gmina otrzymała dotację z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 r. w wysokości 243,3 tys. zł, co stanowiło 24,3% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu sołeckiego. W dniu 23 sierpnia 2023 r. Gmina otrzymała zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2022 r. w wysokości 254 tys. zł co stanowiło 23,5% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu sołeckiego. Wysokość otrzymanych z budżetu państwa refundacji po zastosowaniu przez Wojewodę mechanizmu korygującego (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim), który skutkuje obniżeniem wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 i 2022 r. była zgodna z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 3 w związku z art. 12 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli, str.: 326-367, 1322, 1325, 1349, 1352, 1379-1381)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) W latach 2021 – 2023 Gmina Błaszki udzieliła stowarzyszeniom kultury fizycznej (Ludowemu Klubowi Sportowemu w Kalinowej i Towarzystwu Sportowemu w Gruszczytach) wsparcia w formie rzeczowej⁶² na kwotę 22,1 tys. zł z pominięciem art. 221 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy o sporcie oraz art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zgodnie z art. 221 ust.1 ustawy o finansach publicznych: podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu

⁵⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 453.

⁶⁰ W dniu 30 maja 2022 r. Urząd przesłał do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (dalej ŁUW) uzupełnienie wniosku, tj. zestawienie pomocnicze.

⁶¹ W dniu 30 maja 2023. Urząd przesłał do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (dalej ŁUW) informację zawierającą poprawione zestawienie pomocnicze.

⁶² Sołectwo Kalinowa złożyło wniosek o przyznanie środków z funduszu sołeckiego na 2021 rok, zawierający przedsięwzięcie pn. zakup sprzętu dla Ludowego Klubu Sportowego w Kalinowej o wartości 3 500 zł, a Gmina Błaszki zakupiła ze środków funduszu sołeckiego sprzęt sportowy i protokołem przekazania z dnia 20.04.2021 r. przekazała go do używania stowarzyszeniu kultury fizycznej – Ludowemu Klubowi Sportowemu w Kalinowej.

Sołectwo Gruszczyce we wniosku o przyznanie środków z funduszu sołeckiego na 2022 rok zawarło przedsięwzięcie pn. zakup ciągniczka - kosiarki dla Towarzystwa Sportowego w Gruszczytach finansowanego z funduszu sołeckiego na kwotę 10 000 zł. Natomiast Gmina Błaszki protokołem przekazania przedmiotów zakupionych ze środków funduszu sołeckiego w 2022 r. z dnia 19.05.2022 r. przekazała do nieodpłatnego używania na rzecz stowarzyszenia kultury fizycznej pn. Towarzystwa Sportowego Gruszczyce przedmiotowy traktor (kosiarkę). Także sołectwo Sarny we wniosku o przyznanie środków z funduszu sołeckiego na 2022 rok uwzględniło przedsięwzięcie pn. dofinansowanie TSG Gruszczyce (działanie wspólne z sołectwem Gruszczyce) na kwotę 3 000 zł. Za ww. kwotę Gmina Błaszki dla przedmiotowego stowarzyszenia zakupiła ze środków funduszu sołeckiego stroje sportowe (komplet meczowy sublimowany – 20 szt. i 2 szt. – komplet bramkarski). Podobna sytuacja wystąpiła w 2023 roku. Zarówno sołectwo Gruszczyce jak i sołectwo Sarny we wnioskach o przyznanie środków z funduszu sołeckiego uwzględniły odpowiednio zadania: doposażenie grupy młodzieżowej TSG Gruszczyce w kwocie 3 000 zł i dofinansowanie TSG Gruszczyce w kwocie 2 599,79 zł. Za ww. kwoty Gmina Błaszki zakupiła i przekazała sprzęt i stroje sportowe na rzecz ww. stowarzyszenia.

osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań. Natomiast zgodnie z ust. 2 ww. artykułu: zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o sporcie - klub sportowy, działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, nie działający w celu osiągnięcia zysku, może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki na podstawie uchwały, o której mowa w art. 27⁶³ ust. 2, z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku. W myśl art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - wspieranie oraz powierzanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, o których mowa w ust. 1, odbywają się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert albo w trybach określonych w art. 11a-11c lub art. 19a.

Z powyższych przepisów wynika, że wsparcie zadań realizowanych przez jednostki spoza sektora finansów publicznych może mieć jedynie formę finansową, a nie rzeczową.

Wydatki związane z realizacją ww. wniosków zostały ujęte w budżetach Gminy na 2021 r. 2022 r. i 2023 r. Na realizację przedsięwzięć w poszczególnych latach przeznaczono: 3 500 zł w 2021 r., 13 000 zł w 2022 r. i 5 599,79 zł w 2023 r.

W wyniku ujęcia w 2021 r. i 2022 r. odpowiednio kwot: 3 500 zł i 13 000 zł w przekazanych Wojewodzie wnioskach o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego, otrzymano z budżetu państwa dotację w kwocie wyższej niż należna łącznie o 3 909,24 zł (850,08 zł w 2021 r. i 3 059,16 zł w 2022 r.).

Burmistrz wyjaśnił, że: *„Art. 7 ust 1 pkt 10 Ustawy o samorządzie wskazuje, iż zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, a w szczególności są to zadania własne obejmujące sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. Jak wskazuje Ustawa o funduszu sołeckim środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, a więc są to zadania mające formę wsparcia rzeczowego a nie finansowego. Stąd też, Gmina Błaszki, w związku z realizacją funduszu sołeckiego w wyszczególnionych sołectwach realizowała zadania polegające na zakupie sprzętu sportowego, bądź też kosiarek do utrzymania terenu wiejskich boisk sportowych. Mając na względzie promowanie aktywnego i rodzinnego spędzania czasu przez mieszkańców, tzw. „integrację”, a także realizację zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu, promocji gminy i rozwoju lokalnych drużyn sportowych Gmina Błaszki zakupuje zarówno stroje jak i drobny sprzęt sportowy, a następnie*

⁶³ Art. 27 ustawy o sporcie wskazuje na obowiązek tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu poprzez:
1. Tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu stanowi zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego.
2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić, w drodze uchwały, warunki i tryb finansowania zadania własnego, o którym mowa w ust. 1, wskazując w uchwale cel publiczny z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć.
3. Przepisy ustawy nie naruszają uprawnień jednostek samorządu terytorialnego do wspierania kultury fizycznej na podstawie przepisów odrębnych.

przekazuje na rzecz drużyn sportowych do używania. Dla wspomnianych w piśmie drużyn sportowych zostały w latach 2021-2023 zakupione kosiarki. Zakup ten miał na celu utrzymanie terenów należących do Gminy Błaszki, na których działa Ludowy Klub Sportowy w Kalinowej oraz Towarzystwo Sportowe Gruszczyce.”.

(akta kontroli, str.: 4-20, 368-433, 1320-1329, 1347-1372, 1382-1383, 1450-1461)

NIK nie kwestionuje, iż wskazane przedsięwzięcia dotyczyły zadań własnych Gminy jednak przekazanie środków publicznych ww. podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku może być dokonane wyłącznie w trybie określonym w przywołanych wyżej przepisach.

2) Niżej wymienione wydatki, poniesione w ramach funduszu sołeckiego zaklasyfikowano do nieprawidłowych działów, rozdziałów lub paragrafów klasyfikacji budżetowej:

- wydatek z 2022 roku w kwocie 58 500,00 zł, sfinansowany ze środków funduszu sołeckiego w kwocie 32 982,75 zł, dotyczący ułożenia chodnika w miejscowości Borysławice a także wydatek z 2023 roku w kwocie 104 023,00 zł, sfinansowany ze środków funduszu sołeckiego w kwocie 39 759,66 zł, dotyczący wykonania remontu chodnika w miejscowości Borysławice, gm. Błaszki zakwalifikowano w dziale 600 (Transport i łączność), rozdziale 60016 (Drogi publiczne gminne), § 4300 (Zakup usług pozostałych). Ww. usługi należało zaklasyfikować jako zakup usług remontowych, tj. § 4270 w dziale 600 i rozdziale 60016 klasyfikacji budżetowej,
- w przypadku sołectwa Zawady wydatki finansowane ze środków funduszu sołeckiego w 2023 roku w uchwale budżetowej zakwalifikowano w dziale 900 (Gospodarka komunalna i ochrona środowiska), rozdziale 90004 (Utrzymanie zieleni w miastach i gminach) i w takim dziale i rozdziale zakwalifikowano poniesione (do czasu zakończenia niniejszej kontroli) wydatki w kwocie 11 998,65 zł⁶⁴. Ww. wydatki zarówno w uchwale budżetowej jak i w dokumentach księgowych należało zakwalifikować w dziale 600 (Transport i łączność), rozdziale 60016 (Drogi publiczne gminne).

Było to niezgodne z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, stanowiącym, iż wydatki publiczne klasyfikuje się według paragrafów określających rodzaj wydatku, a także z pkt 1 ww. artykułu, zgodnie z którym wydatki publiczne klasyfikuje się według działów i rozdziałów określających rodzaj działalności.

W wyniku ww. nieprawidłowości w sprawozdaniu Rb-28S za 2022 r. kwotę wykonanych wydatków zawyżono o 58,5 tys. zł w dziale 600 (Transport i łączność), rozdziale 60016 (Drogi publiczne gminne), § 4300 (Zakup usług pozostałych), a zaniżono o przedmiotową kwotę w § 4270 (Zakup usług remontowych) w ww. dziale i rozdziale.

Burmistrz wyjaśnił, że: „W związku z nieprawidłowościami w zaklasyfikowaniu wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w Gminie Błaszki:

- Zarządzeniem⁶⁵ Burmistrza Błazek z dnia 17 listopada 2023 roku nr 108/2023 wydatki w wysokości 104 023,00 zł przeznaczone na remont chodnika w miejscowości Borysławice realizowane z funduszu sołeckiego w kwocie 39 759,66 zł zostały przeniesione w dziale 600 rozdział 600 z §

⁶⁴ Ujęte w fakturach nr: 45/04/2023 z dnia 12.04.2023 r., 127/05/2023 z dnia 25.05.2023 r., 21/2023 z dnia 28.06.2023 r. i nr 27/2023 z dnia 20.07.2023 r.

⁶⁵ Załącznik nr 1 do niniejszego pisma

4300 na § 4270. Z uwagi na zamknięty rok budżetowy 2022 nie można już dokonać takiej zmiany w 2022 r. Powyższa nieprawidłowości zaistniała z uwagi na to, iż przy klasyfikowaniu środków nie przeanalizowano zapisów umowy z przedsiębiorcą wykonującym zadanie.

- W przypadku sołectwa Zawady zadanie polegające na zabezpieczeniu zbiornika wodnego przed wypadkiem (bariery energochłonne) położonego na terenie sołectwa Zawady, na które to zadanie sołectwo w ramach funduszu sołectkiego wydatkowało środki w wysokości 11 998,65 zł, a które zakwalifikowano w dziale 900 rozdział 90004 - po ponownym przeanalizowaniu wniosku, jak również lokalizacji realizowanego zadania postanowiono dokonać zmiany kwalifikacji wydatkowanych środków z działu 900 rozdział 90004 na dział 600 rozdział 60016. Powyższe zmiany zostaną przedstawione Radzie Miejskiej w Błaszach na najbliższej sesji Rady, która jest planowana na dzień 29.11.2023 rok. W celu uniknięcia w przyszłości ww. uchybień dołożymy szczególnej staranności przy klasyfikowaniu wydatków.”.

(akta kontroli, str.: 445, 455, 461, 778-797, 1052-1071, 1260-1282, 1450-1461)

OCENA CZĄSTKOWA

Badane środki funduszu sołectkiego wykorzystano na przedsięwzięcia wyszczególnione we wnioskach sołectw, zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołectkim. Stwierdzono jednak, że w ww. okresie udzielono wsparcia w kwocie 22,1 tys. zł dwóm stowarzyszeniom z pominięciem trybu i zasad określonych w ustawie o finansach publicznych. Ponadto wydatki w kwocie 162,5 tys. zł (w tym wydatki sfinansowane ze środków funduszu sołectkiego w kwocie 72,7 tys. zł) zakwalifikowano w nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej, a wydatki w kwocie 12 tys. zł w nieprawidłowym dziale i rozdziale ww. klasyfikacji. Zamówienia publiczne do kwoty 130 tys. zł, objęte badaniem kontrolnym, przeprowadzono zgodnie z obowiązującym w Urzędzie regulaminem udzielania zamówień publicznych. Burmistrz prawidłowo obliczył kwoty zwrotu części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołectkiego na 2021 i 2022 rok i terminowo przedłożył wnioski Wojewodzie o ich zwrot.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski i uwagę:

Wnioski

1. Wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających rzetelną analizę wniosków o przyznanie sołectwom środków z funduszu sołectkiego, w szczególności w zakresie uzasadnień zgłaszanych przedsięwzięć oraz formy wspierania zadań realizowanych przez jednostki spoza sektora finansów publicznych.
2. Sporządzenie i przekazanie Wojewodzie korekty wniosków o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołectkiego w 2021 r. i 2022 r., uwzględniającej jedynie wydatki z funduszu na przedsięwzięcia ujęte w prawidłowo złożonych wnioskach.
3. Dokonanie zwrotu nienależnie pobranej dotacji z budżetu państwa w ramach funduszu sołectkiego w 2021 r. i 2022 r.

Uwagi

NIK zauważa, iż wydatki poniesione na realizację wszystkich przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw: Borysławice, Chabierów, Chociszew, Golków, Kije, Korzenica, Łubna-Jarostaj i Wrząca o przyznanie środków funduszu na 2023 r. nie mogą zostać ujęte we wniosku do Wojewody o zwrot z budżetu państwa części

wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu za 2023 rok. Ww. wnioski, jako niespełniające jednego z wymogów określonych w art. 5 ust. 3 ustawy o funduszu solectkim powinny zostać odrzucone. We wniosku tym także nie należy ujmować wydatków poniesionych w 2023 r. z tytułu wsparcia stowarzyszeń przez solectwa: Gruszczyce i Sarny

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

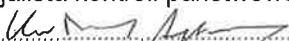
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 5 grudnia 2023 r.

Kontroler
Arkadiusz Kałużny
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

.....
podpis